

[Gærda Møller.]

fordi vi er bange for, at de ikke hjælper, og så kan vi lige så godt gribe ind, mens tid er.

Kristine Heltberg (SF):

I den senere tid har vi inden for uddannelsesområdet oplevet en hel serie af angreb fra det yderste højres side mod alt, hvad der har været af eksperimenterende og selvstændige initiativer inden for denne sektor.

I Roskilde har man forsøgt sig med noget, der langt uden for landets grænser er blevet karakteriseret som det mest spændende og mest væsentlige forsøg inden for den højere uddannelse, der overhovedet er set i lange tider. Der er her tale om et eksperiment, det vil sige noget, som kan vise vellykkede og mindre vellykkede resultater, men som først og fremmest betyder et eksperiment i almindelig menneskelig forstand: at det er et forsøg, et forsøg, der skal have lov til at køre med fred og ro, med mulighed for at skabe et ordentligt grundlag for at drage de slutninger, hvorpå en yderligere udbygning, ændring, ombygning, eller hvad der nu ellers skal til, kan foranstalles.

Denne fred har Roskilde universitetscenter sandelig ikke fået lov til at have. Der er ingen tvivl om, at der på dette område trænges til fred og til tryghed, der trænges også til et godt stykke solidt arbejde, et arbejde, der ikke er befængt med forudfattede, måske lidt religiøst farvede opfattelser. Det kan jo bekymre en gammel socialist som mig at se, hvordan marxismen dér bruges som en slags skjærmbret for noget, som ifølge min opfattelse er at betragte som skinbarlig idealistisk teori.

Men lad det være, som det være vil; selve den adgang til at debattere, til at vinde klarhed på de områder, der vedrører samfundslivet, er noget, der i den grad har været forsømt i den højere undervisning i Danmark, at det sandelig var på tide, at man dog fandt et sted, hvor der virkelig blev gjort noget for denne drøftelse. Bevarer, også på mange andre universiteter er samfundsproblemerne kommet i fokus, og det er kun godt, men at man i Roskilde i særlig grad har interesseret sig for de problemer, er åbenbart noget, der særlig har vundet højrefløjens opmærksomhed og vakt dens utrolige irritation og vrede.

Vi er her ude for et angreb på et forsøg, et

forsøg, som undervisningsministeren for ganske kort tid siden under den uophørlige ild, som også hun har været ude for, har prøvet på at rette ind på nogle andre baner end de hidtil fulgte, et forsøg, som jeg selv har været meget bekymret over, og som formodentlig bedst kan karakteriseres som noget af et forsøg på at lave cirkelns kvadratur. Men det er dog igen et forsøg, som fra ministerens side formodentlig er ment som en prøve på at imødegå den storm, der har været fra højre side, fra den side, der desværre har alt for mange stemmer i folketinget i øjeblikket. Der er her sagt mange morsomme ting om de påståede skrækelige tilstande, der hersker på Roskilde universitetscenter. Især har hr. Svend Andersen (Rosk. a.) fornøjet sig over nogle eksempler på, at man har studeret det, som jeg i al almindelighed vil karakterisere som folkelig kultur i Danmark, det er især koncentreret omkring det, der hedder Anders And-bladet, og deslige publikationer og deres samfundsmæssige relevans.

Det forekommer mig, at dette emne slet ikke er diskuteret tilstrækkeligt herhjemme, ikke engang på Roskilde universitetscenter. Jeg ville selv også her fra denne talerstol efterlyse en grundig undersøgelse af figuren Joakim von And's betydning for f. eks. fremskridtpartiets genesis. Der er således meget at gøre på dette center endnu, netop ud fra de præmisser, det har haft, ud fra den betragtning, at det gælder om at interessere sig for samfundsspørgsmål ud fra nye synsvinkler. Der er rigelig mulighed for at rette det op, der givetvis har været af fejl. Men de fejl kender enhver, der kender noget til undervisningssystemet både her i landet og andre steder, dem har man haft alle mulige andre steder, også tidligere under det såkaldte professordiktatur eller professorvælde. Dengang var der bare ikke nogen, der råbte op og følte sig truet. Nu, hvor det drejer sig om protester, om undersøgelser, der stammer fra decideret samfundskritisk side, er man blevet bange og prøver at slå fra sig. Det er et slagsmål, som vi i hvert fald finder beskæmmende. Ganske særlig beskæmmende og pinligt synes jeg det er, at et af folketingets partier, der selv er gået ind for oprettelsen af Roskilde universitetscenter, nu står og prøver at ødelægge dette eksperiment — og det mener jeg til trods for fru